

J U H E N D

Statistilise aastaaruande “**KOOLIRAAMATUKOGU**” vormi täitmisel tuleb raamatukogul lähtuda käesolevast juhendist. Teemad juhendis on toodud aruandevormil esitamise järjestuses. Vormi täidavad kooliraamatukogud **õppeaasta** tegevuse kohta. Aruandeperioodiks on ajavahemik 1. septembrist 31. augustini aruandealusel õppeaastal.

Kooliraamatukogu on õpperaamatukogu, mis varustab õpilasi ja õpetajaid õppe- ja kasvatustööks ning enesearendamiseks vajaliku kirjandusega, auviste ja muude infokandjatega.

Raamatukogu üldandmed

Aruandevormivormile kirjutatakse raamatukogu **täpne nimetus ja postiaadress**.

Registrinumber/äriregistri kood — õppeasutuse, mille juurde raamatukogu kuulub, registreerimisnumber äriregistris.

Raamatukogu haldaja või omanik(ud) — õppeasutuse, mille juurde raamatukogu kuulub, ülalpidaja(d).

Õppeasutuse **omaniku liigi kood** märgitakse vastavalt järgmisele jaotusele:

Avalik sektor:

- 10** — riik (Eesti Vabariik)
- 20** — kohalik omavalitsus (vald, linn)

Erasektor:

- 30** — Eesti eraõiguslik isik
- 40** — välismaa eraõiguslik isik
- 90** — muu (võimalikud erijuhud)

Õppeasutuse tüübi märkimisel arvestada, et õppeasutus, mille juurde raamatukogu kuulub, näidatakse ainult ühe tüübi all.

Aruandes märgitakse, kas raamatukogu on **üks- või mitmekeelne** ja mis on õppekeel(ed). Õppekeeled esitatakse eristatuna semikooloniga, nt. eesti keel; vene keel.

Raamatukoguhoidja — isik, kes vastutab raamatukogu töö eest, sõltumata tema ametinimetusest. Kirjutatakse isiku nimi, ametinimetus jm kontaktandmed. Võimalik on lisada kuni 3 raamatukoguhoidja andmed.

Raamatukogu töötajad (tabel 1)

Raamatukoguhoidjad — esitatakse andmed täis- ja osalise tööajaga töölepingu alusel töötavate isikute kohta seisuga 31. august aruandevalise õppeaastal, eraldi reale osalise tööajaga raamatukoguhoidjate arv.

Töötajate **koosseis** saadakse raamatukoguhoidjate täis- ja osakoormuste summeerimisel. Näide: raamatukogus töötab kolm raamatukoguhoidjat, neist üks täiskoormusega, üks koormusega 0,5 ja üks koormusega 0,25. Koosseisu saamiseks liidetakse koormused $1 + 0,5 + 0,25 = 1,75$.

Teenindatavate arv — kooli õpilaste, õpetajate ja teenistujate arv õppeasta algul. Näiteks seisuga 31.08.2021 esitatavas aruandes tuuakse teenindatavate arv seisuga 01.09.2020

Raamatukogu pörandapind — esitatakse üldpind ruutmeetrites (täisarvuni ümardatult).

Arvutid (tabel 2)

Esitatakse **serverite** (seade, mis annab arvutivõrgu kaudu tööjaamadele või muudele funktsionaalüksustele ühiskasutuslikke teenuseid, nt andmebaasi-, faili-, veebi- ja/või meiliserver) arv.

Esitatakse **töökohaarvutite** (mingi rakenduse jaoks määratud terminalid või mikroarvutid, ka kohtvõrgu tööjaamad) arv. Töökohaarvutitena näidatakse nii lugejate kui raamatukogu töötajate käsutuses olevad arvutid.

Väljavõtteliselt esitatakse **Interneti-ühendusega** töökohaarvutite arv.

Väljavõtteliselt esitatakse kõigi lugeja käsutuses olevate arvutite (nendest **Interneti-ühendusega**) ja terminalide arv, sh ka terminalid elektronkataloogi kasutamiseks, infootsinguks jms.

Raamatukoguprogramm — kirjutada kasutatava raamatukoguprogrammi (URRAM, RIKS vm) nimetus.

Põhikogu kasutamine (tabel 3)

Kasutaja (lugeja) — isik, kes on raamatukogus lugejana registreeritud ja sealt leiduvaid teavikuid aruandeaastal kas kohapeal kasutanud või koju laenanud. Kui lugeja kasutab raamatukogu mitut osakonda, arvestatakse teda ühe lugejana.

Külastus — arvestatakse isiku (lugeja) käiku raamatukokku, osalemist raamatukogu korraldatud üritustel, kohallaenutust lugemissaalis, samuti laenutustähtaja pikendamist telefoni või elektronposti teel. Külastusi võib registreerida valikstatistika abil. Külastusi võib loendada pöördvärava abil, elektrooniliselt, käsitsi.

Laenus — raamatukogus ükskõik millise trükise vm teaviku kojulaenus, samuti laenutähtaja pikendamine (ka telefoni või elektronposti teel). Teaviku kasutamist raamatukogus laenusena ei arvestata.

Märkus. Laenutused hõlmavad kojulaenutusi ja registreeritud laenutusi kohalkasutuseks. Teavikute kasutamist avariilult laenutusena ei arvestata.

Märkus . Laenutusteks arvestatakse ka originaalteavikute asemel edastatud koopiaid ja raamatukogu personali poolt kasutaja jaoks tehtud elektrooniliste teavikute väljatrukke.

Laenutusühikuks on teaviku (koopial originaali) arvestusüksus. Näiteks ajakirja laenutusühikuks on aastakomplekt, sõltumata soovitud või kasutatud numbrite arvust. Kui lugeja laenab ajakirja "The National Geographic" 1992. aasta nr 1 ja 2, arvestatakse üks laenutus. Kui lugeja laenab ajakirja "The National Geographic" 1993. aasta nr 4 ja 1994. aasta nr 5 ja 6, arvestatakse kaks laenutust, sest lugeja kasutas kaht aastakomplekti.

Kulud (tabel 4)

Kulud esitada tuhandetes eurodes (nt 100€ = 0,1; 1000€ = 1,0 või 1; 1055€ =1,055).

Komplekteerimiskulud — teavikute (sh ajalehtede-ajakirjade ja õpikute) hankimiseks tehtud kulutused (ka vahetustega ja annetustega seotud kulud, kui need tasuti komplekteerimissummadest).

Väljavõtteliselt komplekteerimiskuludest esitatakse:

- 1) põhikogu komplekteerimiseks (sh ajalehtede ja ajakirjade tellimiseks) tehtud kulud),
- 2) õpikute hankimiseks kulutatud summa.

Kogud (tabelid 5A ja 5B)

Kogud — kõik raamatukogus olevad kasutajatele kättesaadavad teavikud. Kooliraamatukogu kogud jagunevad põhikoguks ja õpikukoguks.

Arvestusüksus — üksikteavik, ese või teavikute kogum (nt köide, kassett, heliplaat, ajakirja aastakäik), mida vormile ja tunnustele vaatamata võib käsitada iseseisva füüsilise üksusena. Ühe füüsilise üksusena arvestatakse diapositiivide sarja, kui see on komplektis. Materjali, mis leiab kasutamist ühe tervikuna (näiteks keeleõpik koos kassetiga), arvestatakse kui üksikteavikut. Ajakirjade arvestusüksus on aastakäik ehk aastakomplekt, raamatutel eksemplar.

Nimetus — eraldi väljaandena ilmunud trükis või muu teavik. Uue nimetusena arvestatakse ka kordustrukke ja mitmekõitelise teose igat köidet.

Eksemplar — iseseisev teavik, mis on koondatud ühtede kaante vahele (ümbrisesse) ja moodustab terviku.

Aastakäik — perioodilise väljaande aasta jooksul ilmunud üksiknumbrite kogu ehk aastakomplekt.

Laudimeeter, lm — UNESCO poolt soovitatud rahvusvaheline mõõtühik raamatukogustatistikas. Üks laudimeeter on 1 meetri pikkune, keskmiselt 26 cm sügav ja 37 cm kõrge riiul, mis mahutab keskmiselt 33–40 köidet raamatuid või 14 köidet ajakirju.

Teavik — ükskõik millisel kujul jäädvustatud infokandja, mida vormile ja tunnustele vaatamata võib käsitada iseseisva füüsilise üksusena (raamat, käsikiri, foto, heliplaat, trükis vms).

Raamat — trükitud või käsitsi kirjutatud, kaante vahele köidetud mitteperioodiline iseseisev väljaanne mahuga 49 ja enam lehekülge (sellega aruandevormil arvestatakse raamatute hulka ka brošüürid). Arvestusüksuseks on eksemplar.

Ajakiri — regulaarse intervalliga ühe ja sama pealkirja all ilmuv perioodikaväljaanne, mille ilmumise lõpp ei ole määratletud. Üksiknumbrid on jooksvalt numereeritud ja dateeritud. Arvestusüksuseks on aastakomplekt.

Ajaleht — perioodikaväljaanne, mille numbrid on kronoloogiliselt järjestatud ja mis ilmub vähemalt kord nädalas. Ta on sama päistitliga, kaaneta, trükitud ajalehepaberile ja tavaliselt A3 formaadis (297 mm × 420 mm) või suurem. Arvestusüksuseks on aastakomplekt.

Käsikiri — originaalteavik, mis on kirjutatud käsitsi, masina- või arvutikirjas. Käsikirja arvestusüksuseks on eksemplar.

Auvis — teavik, milles valdava osa moodustavad heli ja/või pilt ning mida saab vaadata ja/või kuulata eriseadmetega. Auviste arvestusüksuseks on eksemplar.

Siia kuuluvad: heliplaat (vinüül- või laserplaat), helilint, kassett, diapositiiv, diafilm, kileleht, helifilm, videokassett.

Elektrooniline teavik — raalloetav infokandja. Magnet-, optilisele või muule andmekandjale (magnetketas, -lint, kompaktketas (CD-ROM) masinloetavas vormis jäädvustatud teavik (teavikud).

Muu teavik — raamatukogus olev teavik, mida eespool ei ole nimetatud, näitkes lauamängud, pisitrükised, pimedate raamatud jm. Heliraamatud näidatakse auviste hulgas.

Juurdetulek — aruandeaasta jooksul ostu, vahetuse, annetuse teel või muul viisil hangitud ja raamatukogus arvele võetud teavikud. Raamatukogusse saabunud, kuid veel arvele võtmata teavikuid ei arvestata juurdetuleku hulka.

Kustutamine — teavikute eemaldamine (üleandmine, müümine jne) raamatukogust ja nende kustutamine arvestusest aruandeaasta jooksul

Koostanud:
Margit Jõgi
Riin Olonen
31.08.2021